

РЕВИЗИЯ ПРИ ОСОБЕНИ СЛУЧАИ ПО ЧЛ.122 ОТ ДОПК

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 122-124 и чл. 124а от ДОПК

Разпоредбата на чл. 122 от ДОПК дава възможност да се извърши облагане и тогава, когато необходимите данни за установяването на данъчните задължения не са налице. Разпоредбата на чл. 122 от ДОПК създава условия за попълване или направо заместване на липсващите доказателства с други данни, които да позволяват установяването на задълженията.

На основание чл. 124а от ДОПК (*Нов - ДВ, бр. 14 от 2011 г., в сила от 15.02.2011 г.*) разпоредбите на **чл. 122 - 124** се прилагат съответно и за установяване на задължителни осигурителни вноски.

ВНИМАНИЕ! Разпоредбите на чл. 122 и сл. от ДОПК не представляват различна материалноправна уредба за възникване на данъчни задължения или на задължения за задължителни осигурителни вноски! По своята същност това е набор от особени доказателствени правила, които позволяват прилагането на материалноправните норми на съответния закон при съществена или пълна липса на необходимите доказателства за настъпването на фактическите състави, посочени в материалния закон и водещи до възникване на данъчни задължения, респ. на задължения за задължителни осигурителни вноски.

I. ОСНОВАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ РЕДА ПО ЧЛ.122 ОТ ДОПК

На основание чл.122, ал.1 от ДОПК органът по приходите може да приложи установения от съответния закон размер на данъка към определена от него по реда на чл.122, ал. 2 ДОПК основа, когато е налице едно от следните обстоятелства:

- до започването на ревизията не е подадена декларация, когато задължението се определя по декларация;

РЕВИЗИЯ ПРИ ОСОБЕНИ СЛУЧАИ ПО ЧЛ.122 ОТ ДОПК

- налице са данни за укрити приходи или доходи;
- когато в счетоводството са използвани неистински или с невярно съдържание документи;
- липсва или не е представена счетоводна отчетност съгласно Закона за счетоводството или воденото счетоводство не дава възможност за установяване на основата за данъчно облагане, както и когато документите, необходими за установяване на основата за облагане с данъци или за определяне на задължителните осигурителни вноски, са унищожени не по установения ред;
- документите, необходими за установяване на основата за облагане с данъци, липсват или са повредени до степен негодни за ползване;
- данните и сведенията, необходими за установяване на основата за облагане с данъци, не могат да бъдат получени, тъй като ревизираното лице не е намерено на адреса за кореспонденция;
- декларираните и/или получените приходи, доходи, източници на формиране на собствения капитал или на безвъзмездно финансиране на стопанската дейност на ревизираното лице не съответстват на имущественото и финансовото му състояние за ревизирания период;
- когато ревизираното или проверяваното лице не осигури достъп до подлежащ на контрол обект или до счетоводни и/или търговски данни от значение за производството, съхранявани на електронен носител.

II. ОБСТОЯТЕЛСТВА, КОИТО СЕ ИЗСЛЕДВАТ ПРИ РЕВИЗИЯ ПО РЕДА НА ЧЛ.122 ОТ ДОПК

Съгласно разпоредбата на чл.122, ал.2 от ДОПК за определянето на основата за облагане с данъци в хода на ревизия при особени случаи органът по приходите взема предвид всяко от следните относими към съответното лице обстоятелства:

- вида и характера на фактически осъществяваната дейност;

РЕВИЗИЯ ПРИ ОСОБЕНИ СЛУЧАИ ПО ЧЛ.122 ОТ ДОПК

- платените данъци, мита, такси, вноски и други публични вземания;
- движението и остатъците по банковите сметки;
- официалните документи и документите с достоверни данни;
- наемната цена за недвижимите имоти, в които се упражнява цялостно или частично дейността;
- търговското значение на мястото, където се извършва дейността;
- капитала и пазарната цена на придобитите имущества към момента на придобиването;
- брутните приходи/доходи (оборота);
- броя на заетите за осъществяване на дейността лица;
- сключените договори от лицето във връзка с осъществяване на дейността му;
- разликата между доставените и вложените в производството суровини и материали;
- обобщените данни за реализираната печалба, съответно приходите или доходите от други лица, упражняващи същата или подобна дейност при същите или подобни условия;
- ценовите и другите условия на сделките, сключени с цел отклонение от данъчно облагане, включително данните за такива сделки между свързани с ревизирания лица;
- обичайния размер на разходите за живот, издръжка, обучение и лечение, както и на транспортните, дневните и квартирните разходи при пътувания в страната и в чужбина;
- получените и извършените доставки и упражненото право на данъчен кредит;
- други доказателства, които могат да послужат за определяне на основата.

ВНИМАНИЕ! В случаите на ревизия при особени случаи ревизионният доклад задължително се обосновава с обстоятелствата по чл.122, ал. 1 и 2 от ДОПК. Като в

РЕВИЗИЯ ПРИ ОСОБЕНИ СЛУЧАИ ПО ЧЛ.122 ОТ ДОПК

случаите по ал. 1 от същата разпоредба органът по приходите определя основата за облагане с данъци за съответния период, за който са установени обстоятелствата.

**III. УСТАНОВЯВАНЕ НА НЕДЕКЛАРИРАНИ ПЕЧАЛБИ ИЛИ ДОХОДИ В
ХОДА НА РЕВИЗИЯ ПРИ ОСОБЕНИ СЛУЧАИ**

В случаите, когато са налице основания за облагане по реда на ревизия при особени случаи, при определяне на основата по реда на чл. 122, ал. 2 от ДОПК се смята до доказване на противното, че е налице подлежаща на облагане с данъци печалба или доход, когато:

- стойността на имуществото на лицето явно съществено превишава размера на декларираните приходи, доходи, източници на формиране на собствения капитал или на безвъзмездно финансиране, получени от него;
- направените разходи от лицето и от свързаните с него лица по смисъла на ДОПК явно и съществено превишават размера на декларираните получени средства.

За част от имуществото се смятат и имуществата на други лица, ако с влязъл в сила съдебен акт бъде установено, че са придобити със средства на лицето, по отношение на което са установени обстоятелствата посочените по-горе обстоятелства.

**IV. ОСОБЕНИ ПРАВИЛА ЗА РЕВИЗИИ ПРИ ОСОБЕНИ СЛУЧАИ (ЧЛ. 124 ОТ
ДОПК)**

1. Когато органът по приходите установи наличие на обстоятелства за ревизия при особени случаи, той уведомява ревизираното лице, че основата за облагане с данъци ще бъде определена по предвидения в чл. 122 от ДОПК ред, и му определя срок за представяне на доказателства и за вземане на становище, който не може да бъде по-кратък от 14 дни.

2. В производството по обжалването на ревизионния акт при извършена ревизия по реда на чл. 122 от ДОПК фактическите констатации в него се смятат за верни до доказване на противното, когато наличието на основанията по чл. 122, ал. 1 от ДОПК е подкрепено със събраните доказателства.

РЕВИЗИЯ ПРИ ОСОБЕНИ СЛУЧАИ ПО ЧЛ.122 ОТ ДОПК

3. При установяване на обстоятелство по чл. 122, ал. 1 от ДОПК ревизираното лице е длъжно да декларира имуществото си, вида и размера на направените разходи, както и всички източници на доходи, приходи, източници на формиране на собствения капитал или на безвъзмездно финансиране и техния размер с декларация по образец, утвърден от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

4. При установяване на обстоятелство по чл. 122, ал. 1 от ДОПК органът по приходите може да предприеме мерки за предварително обезпечаване на вземанията по реда на чл. 121 от ДОПК.

ВАЖНО!

По въпросите, касаещи ревизията при особени случаи виж задължително Указание изх.№ 24-00-1 от 08.01.2009 г. на Изпълнителния директор на НАП, указващо действията на органите по приходите в ревизионния процес, когато производството се осъществява по реда на чл. 122 от ДОПК !

ЛОГИЧЕСКА СХЕМА:

